

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ลักษณะประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2528 จากวิทยาลัยครูภาคตะวันตก 4 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยครูเพชรบุรี วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง จังหวัดราชบุรี วิทยาลัยครูนครปฐม และวิทยาลัยครูกาญจนบุรี จำนวน 3470 คน (กระทรวงศึกษาธิการ 2527: 10) ดังแสดงในตาราง 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรจำแนกตามเพศและระดับชั้น

วิทยาลัยครู	ปีที่ 2		ปีที่ 4		รวม	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
นครปฐม	176	465	229	163	405	628
หมู่บ้านจอมบึง	205	339	131	150	336	489
กาญจนบุรี	176	192	71	136	247	328
เพชรบุรี	172	476	167	222	339	698
รวม	729	1472	598	671	1327	2143

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันตกที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีแบบมีระบบ (Systematic random sampling) ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

1. คำนวณหาจำนวนตัวอย่างประชากรที่จะนำมาใช้สำหรับการวิจัยโดยใช้สูตร

ของ ยามาเน (Yamane 1970:886) คือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อระดับความมีนัยสำคัญเป็น .05

n. = ขนาดตัวอย่างประชากร

N = ขนาดประชากร

e = ความคลาดเคลื่อน (ของข้อมูลที่รวบรวมได้ จากตัวอย่างประชากรเท่าที่จะยอมรับได้ คือ $\pm 5\%$)

ผลปรากฏว่าได้จำนวนตัวอย่างประชากร 358 คน จากประชากรทั้งหมด 3470 คน การวิจัยครั้งนี้ตั้งเป้าหมายในการสุ่มตัวอย่างประชากรให้ได้้อย่างต่ำ 400 คน

2. เพื่อให้ได้ตัวอย่างประชากรกระจายตามระดับชั้นและเพศ จำนวนไม่ต่ำกว่า 400 คน ผู้วิจัยจึงทำการสุ่มตัวอย่างนักศึกษาวิทยาลัยครู ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 ตามลำดับเลขประจำตัวนักศึกษาในบัญชีรายชื่อจากแผนกทะเบียนของทุกวิทยาลัยครู โดยเทียบจำนวนนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันตก ทั้งหมดจำนวน 3470 คน ตามอัตราส่วน 8:1 ด้วยวิธีสุ่มแบบมีระบบ (Systematic random sampling) ได้ตัวอย่างประชากรในการวิจัย ดังแสดงในตาราง 2

ตารางที่ 2 จำนวนตัวอย่างประชากรจำแนกตามเพศและระดับชั้น

วิทยาลัยครู	ปีที่ 2		ปีที่ 4		รวม	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
นครปฐม	20	54	27	18	47	72
หมู่บ้านจอมบึง	24	38	14	17	38	55
กาญจนบุรี	20	21	9	16	29	37
เพชรบุรี	20	57	19	26	39	83
รวม	84	170	69	77	153	247

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสำรวจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยดัดแปลงจากแบบสำรวจของ ชัยพร วิชชาวุฑ และคณะมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสำรวจเกี่ยวกับสถานการณ์ทางเพศและระดับชั้นของผู้ตอบ เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสำรวจจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม ประกอบด้วยข้อคำถามที่เป็นการกระทำต่อตนเอง ซึ่งครอบคลุมจริยธรรมต่อตนเอง 3 หมวด คือ

1. การควบคุมตนเอง (Self-control) ได้แก่การระงับความอยากและการต้านทานการยั่วยู่ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ ความรู้ตัวไม่ประมาท ความมีวินัยต่อตนเอง ความขยันหมั่นเพียร ความพอใจในตนเอง การตั้งมาตรฐานตนเองและการหลีกเลี่ยงอบายมุข (พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ และคณะ 2526:49-50)

2. การประเมินตนเอง (Self-evaluation) ได้แก่ การสำรวจตนเอง การให้คุณค่าตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรู้สึกผิดและความละอายใจ(พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ และคณะ 2526:50-51)

3. การปฏิบัติต่อตนเอง (Self-treatment) ได้แก่ การให้รางวัลตนเอง การปลอบใจตนเอง การลงโทษตนเอง การรักษาสภาพตนเอง การปรุงแต่งร่างกายและการปรับปรุงตนเอง (พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ และคณะ 2526:51-52)

แบบสำรวจจริยธรรมต่อตนเอง 3 หมวด รวมพฤติกรรมจริยธรรม 20 พฤติกรรมนั้น ได้มาจากผลการสัมมนาของ ชัยพร วิชชาวุฑ พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ และธีระพร อูวรรณโณ ร่วมกับกลุ่มผู้วิจัยจริยธรรมของคณะกรรมการ

การศึกษาแห่งชาติรวม 8 คน จากการสัมมนาของกลุ่มอาจารย์และนิสิตบัณฑิตที่เรียนวิชา
สัมมนาจิตวิทยาพฤติกรรมจริยธรรม ของภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ในภาคต้นปีการศึกษา 2525 จำนวน 18 คน และจากการรวบรวมราย
การพฤติกรรมในเอกสารหลักสูตรประถมศึกษา มัธยมศึกษาและรายงานการสัมมนาและ
การวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมของหน่วยงานต่างๆ เพื่อการศึกษาตามโครงการ
วิจัยของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เรื่องสภาพที่เป็นอยู่ของพฤติกรรมจริยธรรมของคน
ไทย (ชัยพร วิชาวุธ 2526:143)

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสำรวจจริยธรรมของศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม
โดยค่าเป็นการดังนี้

1. การสร้างแบบสำรวจจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม
ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยยึดจริยธรรมของตนเอง 20 ประการของ ชัยพร วิชาวุธ
และคณะเป็นหลัก
2. ผู้วิจัยสร้างแบบสำรวจการกระทำที่สอดคล้องและที่ขัดแย้งกับ
จริยธรรมหลัก 20 ประการนั้นให้มีลักษณะเข้าใจง่าย สามารถเกิดขึ้นและพบเห็น
ได้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีรายการ ตามตาราง 3

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 การปฏิบัติจริยธรรมและการกระทำที่ซบง

การปฏิบัติจริยธรรม	การกระทำ
1 การระงับความอยากและ การต้านทานการยั่วยุ	1 การหักห้ามใจไม่ไปเที่ยวเตร่เมื่องานยังไม่เสร็จ เรียบร้อย
2 การแสดงอารมณ์อย่างถูก กาลเทศะ	2 การไม่หัวเราะครั้นเคร่งขมะที่ผู้อื่นต้องการความสงบ กาลเทศะ
3 ความรู้ตัวไม่ประมาท	3 การพักและทำงานด้วยความระมัดระวัง
4 ความมีวินัยต่อตนเอง	4 การปฏิบัติตนตามคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้ต่อตนเอง
5 ความซื่อสัตย์เพียร	5 การทำงานด้วยความพยายามอย่างสม่ำเสมอ
6 ความพอใจในตนเอง	6 การไม่เกิดความเสียใจ เมื่อประสบความผิดหวัง
7 การตั้งมาตรฐานตนเอง	7 การกำหนดคุณภาพของงานที่ตนควรทำได้ก่อนลงมือทำ
8 การหลีกเลี่ยงอบายมุข	8 การละเว้นสิ่งที่ไม่ไปสู่ความหายนะทั้งปวง
9 การสำรวจตนเอง	9 การทบทวนการกระทำที่ตนได้ทำไปแล้ว
10 การให้คุณค่าตนเอง	10 การคิดว่าตนเองดีหรือไม่ดีตามความเห็นของคนอื่น
11 ความภาคภูมิใจในตนเอง	11 การแสดงความชื่นชมต่อผลการกระทำดีของตน
12 ความเชื่อมั่นในตนเอง	12 การแน่ใจว่าตนมีความสามารถที่จะทำงานได้สำเร็จ
13 ความรู้สึกผิด	13 การยอมรับความผิดพลาดที่ตนได้กระทำขึ้น
14 ความละเอียดใจ	14 การไม่ประพฤติดึกแม้ว่าอยู่ในสถานที่ที่ไม่มีคนรู้เห็น
15 การให้รางวัลตนเอง	15 การไปพักผ่อนให้เกิดความสุขเมื่อทำงานได้สำเร็จ
16 การปลอบใจตนเอง	16 การบอกตนเองว่าคนเราย่อมผิดพลาดและผิดหวังได้
17 การลงโทษตนเอง	17 การทำโทษตนเองเมื่อคนทำผิดพลาด
18 การรักษาสุขภาพตนเอง	18 การปฏิบัติตนตามหลักสุขอนามัยเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง
19 การปรุ่่งแต่งร่างกาย	19 การแต่งกายสุภาพเรียบร้อย ตามสมัยนิยม
20 การปรับปรุงตนเอง	20 การแก้ไขการกระทำที่บกพร่องของตนเองให้ดีขึ้น

เมื่อได้แจกแจงลักษณะการปฏิบัติจริยธรรมต่อตนเองเป็นการกระทำจำนวน 20 ข้อ ดังกล่าว ในแต่ละข้อมีคำถาม 4 คำถามคือ (1) เคยทำหรือไม่ (2) จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส (3) เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่ (4) คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส ซึ่งในแต่ละคำถามถือเป็น 1 มาตรา และในแต่ละมาตราให้ตอบแบบประเมินค่า (Rating scale) 3 ระดับ โดยให้คะแนน 3, 2 และ 1 ตามลำดับ ดังตัวอย่าง

การกระทำ : การสูบบุหรี่บนรถประจำทาง			
เคยทำหรือไม่	___ เคยทำบ่อยๆ	___ เคยทำนานๆครั้ง	___ ไม่เคยทำ
จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	___ จะทำแน่ๆ	___ อาจจะทำ	___ จะไม่ทำ
เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่	___ เคยเห็นบ่อยๆ	___ เคยเห็นนานๆครั้ง	___ ไม่เคยเห็น
คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	___ จะทำแน่ๆ	___ อาจจะทำ	___ จะไม่ทำ

ในแต่ละการกระทำ จะต้องตอบประเมินค่าทั้ง 4 มาตรา โดยเขียนเครื่องหมายถูก (✓) ลงหน้าข้อความที่เลือกในแต่ละมาตรา ดังนั้น 1 การกระทำจะมีค่าตอบ 4 คำตอบ

2 การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา

ในการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของแบบสำรวจนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจที่ได้สร้างแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถพิเศษเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมจำนวน 7 ท่าน (ตามรายนามผู้ทรงคุณวุฒิในภาคผนวก) ช่วยพิจารณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข ผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านมีอิสระในการใช้วิจารณญาณของตนเองพิจารณาแบบสำรวจ หลังจากผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและให้ข้อเสนอแนะแล้ว ผู้วิจัยนำผลที่ได้มาพิจารณาพร้อมกับอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยอีกครั้งหนึ่งเพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสำรวจ โดยถือเกณฑ์ 5 ใน 7 ของจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิที่ยอมรับแบบสำรวจเป็นรายชื่อแบบสำรวจที่ได้รับการปรับปรุงตามขั้นตอนดังกล่าวจะถือว่ามีความตรงตามเนื้อหา

แบบสำรวจหลังจากหาความตรงตามเนื้อหาแล้ว มีลักษณะดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติ
จริยธรรมอันประกอบด้วย ข้อคำถามที่เป็นการกระทำต่อตนเอง จำนวน 20 ข้อ
แต่ละข้อมีคำถาม 4 คำถามคือ (1) เคยทำหรือไม่ (2) จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส
(3) เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่ (4) คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส ซึ่งใน
แต่ละคำถามถือเป็น 1 มาตรา

3 การหาความเที่ยง

ผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจที่มีความตรงตามเนื้อหาไปทดลองใช้กับนักศึกษา
วิทยาลัยครูธนบุรีจำนวน 25 คน ประกอบด้วยนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 13 คนและ
นักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 12 คน ซึ่งแบบสำรวจใช้ได้ทั้งหมด แล้วจึงนำผลที่ได้มาหา
ค่าความเที่ยง

ในการหาค่าความเที่ยงของแบบสำรวจตอนที่ 2 ใช้วิธีสอบซ้ำ
(Test-Retest) โดยเว้นระยะเวลาการทดสอบครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ห่างกัน
21 วัน เนื่องจากจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมไม่ควรมีการเปลี่ยนแปลง
ได้ง่ายในเวลาอันสั้น ได้แบบสำรวจที่สมบูรณ์ใช้ได้ทั้งหมด 25 ชุด แล้วคำนวณ
หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากผลคูณของคะแนนแบบ เพียร์สัน (Pearson's Product
Moment Correlation Coefficient) ปรากฏว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
ของแบบสำรวจในแต่ละมาตราดังนี้

มาตรา 1	0.74
มาตรา 2	0.78
มาตรา 3	0.70
มาตรา 4	0.81

เมื่อพิจารณาค่าความเที่ยงของแบบสำรวจพบว่าอยู่ระหว่าง 0.70-0.81
ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูงและสูง แสดงว่าแบบสำรวจชุดนี้ มีความคงเส้นคงวาอยู่ในเกณฑ์
ที่จะนำไปใช้เป็นเครื่องมือวิจัยได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

- 1 มีหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงอธิบดีกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขออนุญาตส่งแบบสำรวจไปยังตัวอย่างประชากร
- 2 การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสำรวจไปยังตัวอย่างประชากรของสถาบันต่างๆที่กำหนดไว้ จำนวน 440 ฉบับ โดยผู้วิจัยนำส่งและเก็บคืนด้วยตนเอง
- 3 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1 สัปดาห์
- 4 เมื่อได้รับแบบสำรวจคืนจากทุกสถาบันแล้ว พบว่าจำนวนแบบสำรวจที่สมบูรณ์โดยพิจารณาจากการตอบแบบสำรวจครบทุกข้อ มีจำนวนทั้งสิ้น 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.90

เกณฑ์การให้คะแนน

- ตอนที่ 1 ในข้อคำถามแต่ละข้อนับแต่จำนวนความถี่ไม่มีการให้คะแนน
- ตอนที่ 2 ทำการตรวจให้คะแนนในแต่ละการกระทำทุกมาตราตามเกณฑ์ดังนี้

เคยทำบ่อยๆ	จะทำแน่ๆ	หรือเคยเห็นบ่อยๆ	ให้	3 คะแนน
เคยทำนานๆครั้ง	อาจจะทำ	หรือเคยเห็นนานๆครั้ง	ให้	2 คะแนน
ไม่เคยทำ	จะไม่ทำ	หรือไม่เคยเห็น	ให้	1 คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสำรวจที่มีความสมบูรณ์จำนวน 400 ฉบับ มาดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

- 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
- 2 คำนวณนิมิตเลชคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากรทั้งหมดเป็นรายมาตรา โดยมีเกณฑ์คะแนนดังนี้

เคยทำบ่อยๆ	จะทำแน่ๆ หรือเคยเห็นบ่อยๆ	คะแนนอยู่ในช่วง	2.34-3.00
เคยทำนานๆครั้ง	อาจจะทำ หรือเคยเห็นนานๆครั้ง	คะแนนอยู่ในช่วง	1.67-2.33
ไม่เคยทำ	จะไม่ทำ หรือไม่เคยเห็น	คะแนนอยู่ในช่วง	1.00-1.66

3. ค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจริยธรรมและ ศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม จำแนกตามตัวแปรต้น

4. วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติ จริยธรรมของตัวอย่างประชากร จำแนกตามตัวแปรต้นและเป็นรายมาตราโดยใช้ค่า ที (t-test)

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย